31992L0104

SMERNICA RADY 92/104/EHS
z 3. decembra 1992
o minimálnych požiadavkách na zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov v povrchovom a podzemnom ťažobnom priemysle (dvanásta samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS)

RADA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva a najmä jej článok 118a,

so zreteľom na návrh Komisie [1] vypracovaný po poradách so Stálou komisiou pre bezpečnosť a ochranu zdravia v čiernouhoľných baniach a v ostatných odvetviach ťažbového priemyslu,

v spolupráci s Európskym parlamentom [2],

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru [3];

keďže článok 118a zmluvy ustanovuje, že Rada prijme prostredníctvom smerníc minimálne požiadavky na podporu zlepšovania, najmä pracovného prostredia, aby sa zaručila vyššia úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov;

keďže v zmysle daného článku takéto smernice musia vylúčiť ukladanie správnych, finančných a právnych obmedzení, ktoré by bránili vytváraniu a rozvoju malých a stredných podnikov;

keďže zlepšenie bezpečnosti, hygieny a ochrany zdravia pracovníkov pri práci je cieľ, ktorý by nemal podliehať čisto hospodárskym úvahám;

keďže smernica Rady 89/654/EHS z 30. novembra 1989 o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku (prvá samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) [4] sa nevzťahuje na ťažobný priemysel;

keďže dodržiavanie minimálnych požiadaviek určených na zaručenie vyššej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia v povrchovom a podzemnom ťažobnom priemysle je podstatné pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov;

keďže povrchový a podzemný ťažobný priemysel predstavuje oblasť činnosti, kde je pravdepodobné, že pracovníci sú vystavení zvlášť vysokej úrovni rizika;

keďže táto smernica je samostatnou smernicou v zmysle článku 16 ods. 1 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci [5]; keďže ustanovenia uvedenej smernice preto platia v plnom rozsahu pre povrchový a podzemný ťažobný priemysel bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie a/alebo osobitné ustanovenia tejto smernice;

keďže povrchové pomocné zariadenia povrchového a podzemného ťažobného priemyslu, ktoré nie sú podstatné pre povrchový a podzemný ťažobný priemysel v zmysle článku 2 písm. a) tejto smernice, sú predmetom ustanovení smernice 89/654/EHS;

keďže Rada prijala 3. novembra 1992 smernicu 92/91/EHS o minimálnych požiadavkách na zlepšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov v ťažbovom vrtnom priemysle (jedenásta samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) [6];

keďže táto smernica je praktickým príspevkom na vytváranie sociálnej dimenzie vnútorného trhu,

---

[1] Ú. v. ES C 58, 5.3.1992, s. 3.
[2] Ú. v. ES C 150, 15.6.1992, s. 128 a Ú. v. ES C 305, 23.11.1992.
[3] Ú. v. ES C 169, 6.7.1992, s. 28.
[4] Ú. v. ES L 393, 30.12.1989, s. 1.
[5] Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.
[6] Ú. v. ES L 348, 28.11.1992, s. 9.

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

ODDIEL I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet

1. Táto smernica, ktorá je dvanástou samostatnou smernicou v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS, ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov v povrchovom a podzemnom ťažobnom priemysle, ako je definovaný v článku 2 písm. a).

2. Ustanovenia smernice 89/391/EHS sa v plnom rozsahu vzťahujú na oblasť uvedenú v odseku 1 bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie a/alebo osobitné ustanovenia tejto smernice.

Článok 2

Definície

Na účel tejto smernice:

a) *povrchový a podzemný ťažobný priemysel* znamená všetky priemyselné odvetvia, ktoré sa zaoberajú:

— v úzkom slova zmysle povrchovou alebo podzemnou ťažbou nerastov a/alebo,

— prieskumom na účely takejto ťažby a/alebo,

— prípravou vyťažených materiálov na predaj, s výnimkou činností spracovania vyťažených materiálov,

s výnimkou vrtného ťažobného priemyslu v zmysle definície pojmov článku 2 písm. a) smernice 92/91/EHS;

b) *pracovisko* znamená celkový priestor určený pre pracovné stanoviská, týkajúci sa hlavných a pomocných činností a zariadení povrchového alebo podzemného ťažobného priemyslu, vrátane odvalov a iných výsypiek a ubytovacích priestorov, kde existujú, ku ktorým majú pracovníci prístup v súvislosti s ich prácou.

ODDIEL II

POVINNOSTI ZAMESTNÁVATEĽOV

Článok 3

Všeobecné povinnosti

1. Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov zamestnávateľ prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečil, že:

a) pracoviská sú navrhnuté, vybudované, vybavené, uvedené do užívania, prevádzkované a udržiavané tak, aby pracovníci mohli vykonávať im pridelenú prácu bez ohrozenia ich bezpečnosti a/alebo zdravia a/alebo bezpečnosti a zdravia iných pracovníkov;

b) prevádzka obsadených pracovísk sa vykonáva pod dozorom poverenej osoby;

c) práca spojená s osobitným rizikom je zverená len oprávnenému personálu a vykonávaná v súlade s danými inštrukciami;

d) všetky bezpečnostné inštrukcie sú zrozumiteľné pre všetkých pracovníkov, ktorých sa týkajú;

e) k dispozícii sú primerané prostriedky na poskytnutie prvej pomoci;

f) akékoľvek cvičenia týkajúce sa bezpečnosti sú vykonávané v pravidelných časových intervaloch.

2. Zamestnávateľ zaistí, aby bol vypracovaný a aktualizovaný dokument týkajúci sa bezpečnosti a ochrany zdravia (ďalej len „dokument bezpečnosti a ochrany zdravia“), zahŕňajúci príslušné požiadavky ustanovené v článkoch 6, 9 a 10 smernice 89/391/EHS.

Dokument bezpečnosti a ochrany zdravia preukáže najmä to, že:

— boli určené a vyhodnotené riziká, ktorým sú pracovníci na pracoviskách exponovaní,

— budú prijaté primerané opatrenia, aby boli dosiahnuté ciele tejto smernice,

— návrh, používanie a údržba pracoviska a vybavenia sú bezpečné.

Dokument bezpečnosti a ochrany zdravia sa musí vypracovať pred začatím práce a musí sa revidovať, ak sa na pracovisku vykonali dôležité zmeny, rozšírenia alebo prestavby.

3. Ak sú na tom istom pracovisku prítomní pracovníci viacerých podnikov, každý zamestnávateľ zodpovedá za všetky záležitosti v jeho pôsobnosti.

Zamestnávateľ, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a/alebo praxou poverený pre pracovisko, bude koordinovať vykonávanie všetkých opatrení týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a uvedie vo svojom dokumente bezpečnosti a ochrany zdravia cieľ tejto koordinácie a opatrenia a postupy na jeho uskutočnenie.

Koordinácia neovplyvní zodpovednosť jednotlivých zamestnávateľov ustanovenú v smernici 89/391/EHS.

4. Zamestnávateľ čo najskôr ohlási všetky ťažké a/alebo smrteľné pracovné úrazy a situácie s vážnym nebezpečenstvom príslušným úradom.

Článok 4

Ochrana pred požiarmi, výbuchmi a zdravie ohrozujúcim ovzduším

Zamestnávateľ prijme bezpečnostné a preventívne opatrenia, primerané povahe prevádzky:

— na predchádzanie, zisťovanie a boj proti vzniku a šíreniu požiarov a výbuchov a

— na prevenciu výskytu výbušného a/alebo zdravie ohrozujúceho ovzdušia.

Článok 5

Únikové a záchranné prostriedky

Zamestnávateľ poskytne a bude udržiavať vhodné únikové a záchranné prostriedky, aby zabezpečil, že pracovníci majú v prípade nebezpečenstva primeranú možnosť rýchlo a bezpečne opustiť pracoviská.

Článok 6

Komunikačné, výstražné a poplašné systémy

Zamestnávateľ prijme nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie potrebných výstražných a iných komunikačných systémov, pomocou ktorých sa v prípade potreby môžu okamžite vykonať pomocné, únikové a záchranné akcie.

Článok 7

Informovanosť pracovníkov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10 smernice 89/391/EHS musia byť pracovníci a/alebo ich zástupcovia informovaní o všetkých prijatých opatreniach týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia na pracoviskách, najmä tých, ktoré sa vzťahujú na uplatňovanie článkov 3 až 6.

2. Informácie musia byť zrozumiteľné príslušným pracovníkom.

Článok 8

Zdravotný dohľad

1. V súlade s vnútroštátnym právom a/alebo praxou budú zavedené opatrenia na zabezpečenie zdravotného dohľadu primeraného pre zdravotné a bezpečnostné riziká pri práci.

2. Opatrenia uvedené v odseku 1 budú také, aby každý pracovník mal právo na zdravotný dohľad alebo sa podrobil zdravotnému dohľadu skôr, než mu budú pridelené pracovné úlohy, ktoré súvisia s činnosťami uvedenými v článku 2 a následne v pravidelných intervaloch.

3. Zdravotný dohľad sa môže poskytovať ako súčasť národného zdravotného systému.

Článok 9

Porady s pracovníkmi a účasť pracovníkov

Podľa článku 11 smernice 89/391/EHS sa budú viesť porady s pracovníkmi a/alebo s ich zástupcami o záležitostiach obsiahnutých v tejto smernici a bude umožnená ich účasť.

Článok 10

Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia

1. Pracoviská využívané po prvýkrát po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice podľa článku 13 ods. 1 musia spĺňať minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia uvedené v prílohe.

2. Pracoviská využívané už pred dátumom nadobudnutia účinnosti tejto smernice podľa článku 13 ods. 1, musia čo najskôr, ale najneskôr deväť rokov po tomto dátume, spĺňať minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia uvedené v prílohe.

3. Ak sa na pracoviskách vykonajú po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice podľa článku 13 ods. 1 zmeny, rozšírenia a/alebo prestavba, zamestnávateľ prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie aby tieto zmeny, rozšírenia a/alebo prestavba boli v súlade so zodpovedajúcimi minimálnymi požiadavkami uvedenými v prílohe.

ODDIEL III

INÉ USTANOVENIA

Článok 11

Úpravy prílohy

Čisto technické úpravy prílohy v súvislosti s:

— prijatím smernice o technickom zosúladení a normalizácii, ktoré sa týkajú povrchového alebo podzemného ťažobného priemyslu

a/alebo

— technickým pokrokom, zmenami v medzinárodných predpisoch alebo špecifikáciách a novými zisteniami, ktoré sa týkajú povrchového alebo podzemného ťažobného priemyslu,

budú prijaté v súlade s postupom ustanoveným v článku 17 smernice 89/391/EHS.

Článok 12

Ťažba nerastov plávajúcimi strojmi

Členské štáty sú oprávnené neuplatňovať túto smernicu pre ťažbu nerastov plávajúcimi strojmi za predpokladu, že zabezpečia ochranu príslušných pracovníkov v súlade so všeobecnými princípmi bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov uvedenými v tejto smernici, pričom budú brať do úvahy osobitné riziká súvisiace s ťažbou nerastov plávajúcimi strojmi.

Článok 13

Záverečné ustanovenia

1. Členské štáty prijmú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 24 mesiacov po prijatí tejto smernice. Okamžite o tom budú informovať Komisiu.

2. Keď členské štáty prijmú opatrenia podľa odseku 1, tieto opatrenia budú obsahovať odkaz na túto smernicu alebo budú doplnené o takýto odkaz pri príležitosti ich úradného uverejnenia. Spôsob, akým sa tento odkaz vykoná, určia členské štáty.

3. Členské štáty oznámia Komisii znenie základných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré už prijali alebo prijmú v oblasti upravenej touto smernicou.

4. Členské štáty podávajú Komisii každých päť rokov správu o praktickom vykonávaní ustanovení tejto smernice a uvedú stanoviská zamestnávateľov a pracovníkov.

Komisia informuje Európsky parlament, Radu, Hospodársky a sociálny výbor, Stálu komisiu pre bezpečnosť a ochranu zdravia v čiernouhoľných baniach a v ostatných odvetviach ťažbového priemyslu, ako aj Poradný výbor pre bezpečnosť, hygienu a ochranu zdravia pri práci.

Článok 14

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 3. decembra 1992

Za Radu

predseda

G. SHEPHARD

PRÍLOHA

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSŤ A OCHRANU ZDRAVIA PODĽA ČLÁNKU 10 SMERNICE

Úvodná poznámka

Povinnosti ustanovené v tejto prílohe platia vždy, keď to vyžaduje charakteristika pracoviska, činnosť, okolnosti alebo osobitné riziko.

ČASŤ A

VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY VZŤAHUJÚCE SA NA POVRCHOVÝ A PODZEMNÝ ŤAŽOBNÝ PRIEMYSEL A NA POMOCNÉ POVRCHOVÉ ZARIADENIA

1. **Dozor a organizácia**

1.1. *Organizácia pracovísk*

1.1.1. Pracoviská musia byť organizované tak, aby zabezpečovali zodpovedajúcu ochranu pred rizikami. Musia sa udržiavať v náležitom poriadku, s odstránenými alebo zneškodnenými nebezpečnými látkami alebo nánosmi z činnosti tak, aby neohrozovali zdravie a bezpečnosť pracovníkov.

1.1.2. Pracovné stanoviská musia byť navrhnuté a vybudované v súlade s ergonomickými zásadami a s ohľadom na to, aby pracovníci mohli sledovať pracovné operácie pri ich pracovných stanoviskách.

1.1.3. Ak sú pracovné stanoviská obsadené jedným pracovníkom, musí byť preňho zabezpečený vhodný dozor alebo komunikačné prostriedky.

1.2. *Poverená osoba*

Zodpovedná osoba, ktorá má kvalifikáciu a spôsobilosť požadovanú pre tieto povinnosti v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a/alebo praxou a ktorú určí zamestnávateľ, musí byť vždy poverená riadením každého pracoviska v čase prítomnosti pracovníkov.

Zamestnávateľ môže osobne prevziať zodpovednosť za pracovisko tak, ako je to uvedené v prvom odseku, ak má na tento účel požadovanú kvalifikáciu a spôsobilosť v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a/alebo praxou.

1.3. *Dozor*

Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov počas celej prevádzky musí byť zaistený dozor osobami, ktoré majú kvalifikáciu a spôsobilosť na tieto pracovné úlohy v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a/alebo praxou a ktoré určil zamestnávateľ alebo boli určené v jeho mene a konajú v jeho mene.

Ak to vyžaduje dokument bezpečnosti a ochrany zdravia, dozor musí navštíviť obsadené pracovné stanoviská aspoň jedenkrát za zmenu.

Zamestnávateľ môže osobne vykonávať dozor uvedený v prvom a druhom odseku, ak je pre tento účel kvalifikovaný a spôsobilý v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a/alebo praxou.

1.4. *Spôsobilí pracovníci*

Keď sú na akomkoľvek pracovisku prítomní pracovníci, musí byť medzi nimi dostatočný počet pracovníkov s požadovanou kvalifikáciou, skúsenosťami a zaškolením pre vykonanie im pridelených úloh.

1.5. *Informácie, inštrukcie a školenia*

Pracovníkom sa musia poskytnúť potrebné informácie, inštrukcie, školenie a preškolenie pre zaistenie ich bezpečnosti a ochrany zdravia.

Zamestnávateľ musí zaistiť, aby pracovníci obdržali zrozumiteľné inštrukcie, aby nebola ohrozená ich bezpečnosť a zdravie alebo bezpečnosť a zdravie iných pracovníkov.

1.6. *Písomné inštrukcie*

Pre každé pracovisko sa musia vypracovať písomné inštrukcie špecifikujúce pravidlá, ktoré sa majú dodržiavať na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a na bezpečné používanie zariadenia.

Tieto musia obsahovať informácie o použití núdzových zariadení a o opatreniach v prípade núdze na pracovisku alebo v jeho blízkosti.

1.7. *Bezpečné pracovné metódy*

Na každom pracovisku alebo s ohľadom na každú činnosť sa musia používať bezpečné pracovné metódy.

1.8. *Povolenie práce*

Ak to vyžaduje dokument bezpečnosti a ochrany zdravia, musí byť zavedený systém povolenia práce pre vykonávanie nebezpečných činností, ako aj pre bežné činnosti, ktoré môžu spolupôsobiť s inými činnosťami pri vzniku vážneho ohrozenia.

Povolenie práce musí byť vydané poverenou osobou pred začatím práce a musí určovať podmienky, ktoré musia byť splnené a preventívne opatrenia pred, počas a po skončení práce.

1.9. *Pravidelná kontrola opatrení pre bezpečnosť a ochranu zdravia*

Zamestnávateľ musí zabezpečiť pravidelnú kontrolu opatrení prijatých na ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, vrátane systému riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia na zaistenie súladu s touto smernicou.

2. Mechanické a elektrické vybavenie a zariadenie

2.1. *Všeobecne*

Výber, inštalácia, uvádzanie do prevádzky, prevádzka a údržba mechanického a elektrického vybavenia sa musí vykonávať s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov, berúc do úvahy iné ustanovenia tejto smernice, smernice 89/392/EHS ([1]) a smernice 89/655/EHS ([2]).

Ak je vybavenie umiestnené v priestore s existujúcim alebo pravdepodobným rizikom požiaru alebo výbuchu zo vznietenia plynu, výparov alebo prchavých tekutín, musí byť vhodné na použitie v takomto priestore.

Vybavenie musí mať, ak je to potrebné, vhodné ochranné prostriedky a bezpečnostné systémy.

2.2. *Osobitné ustanovenia*

Mechanické vybavenie a zariadenie musí byť dostatočne pevné, bez zjavných nedostatkov a vhodné na zamýšľaný účel.

Elektrické vybavenie a zariadenie musí byť dostatočne veľké a výkonné na zamýšľaný účel.

Mechanické a elektrické vybavenie a inštalácia musia byť umiestnené a chránené tak, aby sa zabránilo nebezpečenstvu.

3. Údržba

3.1. *Všeobecná údržba*

Mal by byť vypracovaný vhodný plán, ktorý zabezpečuje systematickú kontrolu, údržbu a tam kde je to vhodné, aj preskúšanie mechanického a elektrického vybavenia a zariadenia.

Všetku údržbu, kontrolu a preskúšanie každej časti zariadenia a vybavenia musí vykonávať spôsobilá osoba.

Záznamy z kontrol a skúšok sa musia vypracovať a uchovávať vhodným spôsobom.

([1]) Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 9. Smernica zmenená a doplnená smernicou 91/368/EHS (Ú. v. ES L 198, 22.7.1991, s. 16).
([2]) Ú. v. ES L 393, 30.12.1989, s. 13.

3.2. *Údržba bezpečnostného vybavenia*

Zodpovedajúce bezpečnostné vybavenie sa musí udržiavať v dobrom technickom stave a vždy pripravené na použitie.

Údržba sa musí vykonávať s ohľadom na používanie.

4. **Ochrana pred rizikami výbuchu, škodlivým ovzduším a nebezpečenstvom požiaru**

4.1. *Všeobecne*

4.1.1. Musia byť prijaté opatrenia na zisťovanie prítomnosti škodlivých a/alebo potenciálne výbušných látok v ovzduší a na meranie ich koncentrácie.

Ak to vyžaduje dokument bezpečnosti a ochrany zdravia, musia byť zabezpečené monitorovacie prístroje, ktoré automaticky a nepretržite merajú koncentrácie plynu na určených miestach, automatické výstražné zariadenia a zariadenia na automatické vypnutie prúdu od elektrických inštalácií a motorov s vnútorným spaľovaním.

Ak sa zabezpečujú automatické merania, namerané hodnoty sa musia zaznamenávať a uchovávať spôsobom uvedeným v dokumente bezpečnosti a ochrany zdravia.

4.1.2. V priestoroch, kde je zvýšené nebezpečenstvo požiaru alebo výbuchu, je fajčenie zakázané.

Používanie otvoreného ohňa a vykonávanie práce, ktorá by mohla spôsobiť riziko vznietenia, je zakázané, pokiaľ sa neprijmú zodpovedajúce bezpečnostné opatrenia na predchádzanie výskytu požiaru alebo výbuchu.

4.2. *Ochrana pred rizikom výbuchu*

4.2.1. Musia sa prijať všetky potrebné opatrenia proti vytváraniu a akumulácii výbušného ovzdušia.

4.2.2. V priestoroch, kde je riziko výbuchu, sa musia prijať všetky potrebné opatrenia na predchádzanie vznieteniu výbušného ovzdušia.

4.2.3. Musí sa pripraviť plán protivýbuchovej prevencie s podrobným uvedením vybavenia a potrebných opatrení.

4.3. *Ochrana pred škodlivým ovzduším*

4.3.1. Ak sa v ovzduší akumulujú alebo môžu akumulovať škodlivé látky, musia byť prijaté primerané opatrenia na zabezpečenie:

a) ich potlačenia pri zdroji alebo

b) ich odsávania alebo odstránenia pri zdroji alebo

c) zriedenia akumulácie takýchto látok,

tak, aby pracovníci neboli ohrození.

Systém musí by schopný rozptýliť tieto škodlivé látky tak, aby pracovníci neboli ohrození.

4.3.2. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 89/656/EHS [1] v priestoroch, kde pracovníci môžu byť vystavení zdraviu škodlivému ovzdušiu, musí byť k dispozícii vhodné a dostatočné množstvo dýchacích a oživovacích prístrojov.

V takýchto prípadoch na pracovisku musí byť prítomný dostatočný počet pracovníkov zaškolených na používanie takýchto prístrojov.

Prístroje sa musia vhodne skladovať a udržiavať.

4.3.3. Tam, kde sú alebo môžu byť toxické plyny v ovzduší, musí byť k dispozícii plán ochrany s podrobným uvedením dostupných ochranných prístrojov a preventívnych opatrení.

4.4. *Protipožiarna ochrana*

4.4.1. Všade tam, kde sa navrhujú, stavajú, vybavujú, uvádzajú do prevádzky, prevádzkujú alebo udržujú pracoviská musia byť prijaté zodpovedajúce opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu požiaru zo zdrojov, ktoré sú určené v dokumente bezpečnosti a ochrany zdravia.

Musia byť vykonané opatrenia na rýchlu a účinnú protipožiarnu ochranu.

[1] Ú. v. ES L 393, 30.12.1989, s. 18.

4.4.2. Pracoviská musia byť vybavené primeraným protipožiarnym zariadením, v prípade potreby aj detektormi požiaru a poplachovými systémami.

4.4.3. Neautomatické protipožiarne zariadenie musí byť ľahko dostupné a jednoducho použiteľné a ak je to potrebné, toto zariadenie musí byť chránené pred poškodením.

4.4.4. Na pracoviskách musí byť umiestnený protipožiarny plán s podrobným uvedením opatrení v súlade s článkom 3, 4, 5 a 6 tejto smernice na ochranu pred požiarom, jeho detekciu a boj proti jeho vzniku a šíreniu.

4.4.5. Protipožiarne zariadenie musí byť označené značkami podľa vnútroštátnych predpisov, ktoré transponujú smernicu 92/58/EHS [1] do právneho poriadku.

Takéto značky musia byť umiestnené na vhodných miestach a musia byť trvalej povahy.

5. **Trhaviny a roznecovadlá**

Činnosti zahŕňajúce skladovanie, dopravu a používanie trhavín a roznecovadiel musia vykonávať riadne oprávnené a spôsobilé osoby.

Takáto činnosť sa musí organizovať a vykonávať tak, aby pracovníci neboli ohrození.

6. **Dopravné trasy**

6.1. Prístup na pracoviská musí byť bezpečný, aby sa dali v prípade núdzového stavu rýchlo a bezpečne opustiť.

6.2. Dopravné trasy, vrátane schodísk, pevných rebríkov a nakladacích plošín a rámp sa musia projektovať, dimenzovať a umiestniť tak, aby zabezpečili ľahký, bezpečný a primeraný prístup pre chodcov alebo vozidlá, pri ktorom by neboli ohrození pracovníci pracujúci v blízkosti týchto dopravných trás.

6.3. Trasy určené pre chodcov a/alebo na prepravu tovaru sa musia dimenzovať v súlade s počtom potenciálnych užívateľov a typom podniku.

Ak sa na dopravných trasách používajú dopravné prostriedky, musí byť pre chodcov vyčlenený dostatočný voľný priestor.

6.4. Medzi dopravnými trasami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami musí byť dostatočný voľný priestor.

6.5. Na ochranu pracovníkov sa dopravné a prístupové trasy musia jasne označiť.

6.6. Ak vozidlá alebo stroje vchádzajú na pracoviská, musia sa podľa potreby zaviesť dopravné predpisy.

7. **Vonkajšie pracoviská**

7.1. Vonkajšie pracovné stanoviská, dopravné trasy a iné plochy alebo zariadenia, kde sa nachádzajú pracovníci alebo ich používajú v priebehu svojej činnosti, musia byť organizované tak, aby sa chodci a vozidlá mohli bezpečne pohybovať.

7.2. Vonkajšie pracoviská musia byť primerane osvetlené umelým osvetlením, ak denné svetlo nie je dostatočné.

7.3. Ak sú pracovníci zamestnaní na vonkajších pracovných stanoviskách, takéto stanoviská musia byť, pokiaľ je to možné, upravené tak, aby pracovníci:

a) boli chránení pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami a ak je to potrebné, aj pred padajúcimi predmetmi;

b) neboli vystavení škodlivej hladine hluku, ani škodlivým vonkajším vplyvom, ako sú plyny, výpary alebo prach;

c) boli schopní rýchlo opustiť svoje pracovné stanoviská v prípade nebezpečenstva, alebo aby im mohla byť poskytnutá rýchla pomoc;

d) nemohli sa pošmyknúť alebo spadnúť.

[1] Ú. v. ES L 245, 26.8.1992, s. 23.

8. **Nebezpečné priestory**

8.1. Nebezpečné priestory musia byť jasne označené.

8.2. Ak sa na pracoviskách vyskytujú nebezpečné priestory, na ktorých vzhľadom na charakter práce existuje nebezpečenstvo pádu pracovníka alebo predmetov, takéto miesta musia byť podľa možnosti vybavené zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávneným osobám do týchto priestorov.

8.3. Na ochranu pracovníkov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov musia byť vykonané primerané opatrenia.

9. **Únikové cesty a núdzové východy**

9.1. V prípade nebezpečenstva musia mať pracovníci možnosť čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie opustiť všetky pracovné stanoviská.

9.2. Únikové cesty a núdzové východy musia ostať voľné a musia viesť najkratšou možnou cestou na voľné priestranstvo alebo do bezpečného priestoru, na bezpečné zhromaždisko alebo bezpečné evakuačné miesto.

9.3. Počet, rozmiestnenie a rozmery únikových ciest a núdzových východov závisia od využívania, vybavenia a rozmerov pracovísk a od maximálneho počtu osôb, ktoré sa môžu na týchto pracoviskách nachádzať.

9.4. Dvere núdzových východov sa musia otvárať smerom von.

Dvere núdzových východov by nemali byť zamknuté alebo zaistené takým spôsobom, ktorý by znemožňoval jednoduché a rýchle otvorenie osobou, ktorá ich môže potrebovať v prípade nebezpečenstva.

9.5. Dvere núdzových východov nesmú byť zamknuté.

Únikové cesty, núdzové východy, dopravné trasy a dvere, ktoré k nim vedú, musia byť voľné, aby mohli byť kedykoľvek bez problémov použité.

9.6. Únikové cesty a núdzové východy, ktoré vyžadujú osvetlenie, musia byť vybavené núdzovým osvetlením primeranej intenzity pre prípad výpadku osvetlenia.

9.7. Osobitné únikové cesty a núdzové východy musia byť označené značkami v súlade s vnútroštátnymi predpismi, ktorými sa transponuje smernica 92/58/EHS do právneho poriadku.

10. **Prostriedky evakuácie a úniku**

10.1. Pracovníci musia byť vyškolení pre primerané opatrenia, ktoré sa budú vykonávať v núdzovom stave.

10.2. Záchranné vybavenie sa musí zabezpečiť na ľahko dostupných a vhodných miestach, musí byť pripravené na použitie a musia byť označené značkami v súlade s vnútroštátnymi predpismi, ktorými sa transponuje smernica 92/58/EHS do právneho poriadku.

11. **Bezpečnostné cvičenia**

Bezpečnostné cvičenia sa musia konať v pravidelných intervaloch na všetkých pracoviskách, kde sú zvyčajne pracovníci prítomní.

Hlavným účelom takýchto cvičení je nácvik a previerka schopností pracovníkov, ktorým sú pridelené osobitné povinnosti pre prípad núdze, ktoré zahŕňajú používanie, manipuláciu alebo obsluhu núdzového zariadenia.

Ak je to vhodné, pracovníci by mali byť zacvičení aj na správne používanie, manipuláciu alebo obsluhu tohto zariadenia.

12. **Zariadenia prvej pomoci**

12.1. Vybavenie prvej pomoci musí byť k dispozícii na všetkých miestach, kde to pracovné podmienky vyžadujú a musí byť primerané prevádzke.

Toto vybavenie musí byť označené vhodnými značkami a ľahko dostupné.

12.2. S ohľadom na veľkosť budov, druh vykonávanej činnosti a početnosť úrazov, musí sa zabezpečiť jedna alebo viac miestností prvej pomoci.

V týchto miestnostiach musia byť vyvesené jasne viditeľné inštrukcie prvej pomoci pre prípad úrazov.

12.3. Miestnosti prvej pomoci musia byť vybavené základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci a musia byť ľahko prístupné aj pre manipuláciu s nosidlami.

Musia byť označené v súlade s vnútroštátnymi predpismi, ktorými sa transponuje smernica 92/58/EHS do právneho poriadku.

12.4. Okrem toho musí byť vybavenie prvej pomoci dostupné na všetkých miestach, kde si to pracovné podmienky vyžadujú.

Toto vybavenie musí byť vhodne označené a ľahko prístupné.

12.5. Na používanie poskytnutého vybavenia prvej pomoci musí byť zaškolený dostatočný počet pracovníkov.

13. **Prirodzené a umelé osvetlenie**

13.1. Každé pracovisko musí byť vybavené takým osvetlením, ktoré je schopné poskytovať dostatočné svetlo na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia prítomných osôb.

13.2. Pracoviská musia byť, pokiaľ je to možné, osvetlené dostatočným prirodzeným svetlom a s ohľadom na klimatické podmienky musia byť vybavené umelým osvetlením na ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov.

13.3. Osvetlenie v miestnostiach, v ktorých sa nachádzajú pracoviská a na chodbách musí byť umiestnené tak, aby typ osvetlenia nepredstavoval riziko úrazu pracovníkov.

13.4. Pracoviská, na ktorých sú v prípade poruchy umelého osvetlenia pracovníci vystavení nebezpečenstvu, musia byť vybavené núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

Ak to nie je možné, pracovníci musia byť vybavení osobnými svietidlami.

14. **Hygienické vybavenie**

14.1 *Šatne a uzamykateľné skrinky*

14.1.1. Ak si pracovníci musia obliekať špeciálny pracovný odev a ak sa nemôžu prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, musia mať k dispozícii primerané šatne.

Šatne musia byť ľahko prístupné, musia mať dostatočnú kapacitu a musia byť vybavené sedacím nábytkom.

14.1.2. Šatne musia byť dostatočne veľké a musia byť vybavené tak, aby umožnili každému pracovníkovi uzamknúť svoj odev počas pracovnej doby.

Ak si to okolnosti vyžadujú (napr. nebezpečné látky, vlhkosť, nečistota), uzamykateľné skrinky na pracovný odev musia byť oddelené od skriniek pre bežný odev.

Musia sa prijať opatrenia na to, aby sa vlhké pracovné odevy mohli vysušiť.

14.1.3. Musia sa prijať opatrenia na oddelenie šatní alebo na oddelené používanie šatní pre mužov a ženy.

14.1.4. Ak v zmysle bodu 14.1.1 šatne nie sú potrebné, každý pracovník musí mať k dispozícii miesto na uloženie svojho odevu.

14.2. *Sprchy a umývadlá*

14.2.1. Ak je to potrebné kvôli charakteru práce alebo z dôvodu ochrany zdravia, pracovníci musia mať k dispozícii primerané množstvo vhodných sprch.

Musia byť vykonané opatrenia na oddelenie sprchovacích miestností alebo na oddelené používanie sprchovacích miestností pre mužov a ženy.

14.2.2. Tieto sprchovacie miestnosti musia byť dostatočne veľké, aby sa každý pracovník mohol umývať bez prekážky v podmienkach primeranej úrovne hygieny.

Sprchy musia byť vybavené horúcou a studenou vodou.

14.2.3. Ak v zmysle prvého odseku 14.2.1 sprchy nie sú potrebné, v blízkosti pracovných stanovíšť a šatní musí byť k dispozícii primeraný počet vhodných umývadiel s teplou a studenou vodou.

Umývadlá musia byť oddelené alebo používané oddelene pre mužov a ženy, keď je to potrebné pre zachovanie súkromia.

14.3. *Záchody a umývadlá*

V blízkosti pracovných stanovísk, oddychových miestností, šatní a miestností so sprchami alebo umývadlami musia byť k dispozícii osobitné priestory s primeraným počtom záchodov a umývadiel.

Musia byť vykonané opatrenia na oddelenie záchodov alebo na oddelené používanie záchodov pre mužov a ženy.

V prípade podzemného ťažobného priemyslu, hygienické zariadenia uvedené v tomto oddieli sa môžu nachádzať na povrchu.

15. **Odvaly a iné výsypky**

Odvaly, haldy a iné výsypky, ako aj odkaliská sa musia navrhnúť, vybudovať, prevádzkovať a udržiavať tak, aby sa zabezpečila ich stabilita, ako aj bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov.

16. **Pomocné povrchové zariadenia** (ďalšie osobitné ustanovenia)

16.1. *Stabilita a pevnosť*

Pracoviská musia byť navrhnuté, vybudované, zmontované, prevádzkované, prehliadané a udržiavané tak, aby odolali predpokladaným živelným silám.

Musia mať konštrukciu a pevnosť, ktoré sú primerané charakteru ich používania.

16.2. *Podlahy, steny, stropy a všetky miestnosti*

16.2.1. Podlahy na pracovisku nesmú mať nebezpečné pukliny, hrbole a diery, nesmú byť klzké a mať nebezpečný sklon, musia byť pevné, stabilné a neklzké.

Pracoviská s pracovnými stanoviskami musia byť vhodne izolované pred teplom s ohľadom na druh prevádzky a fyzickú činnosť pracovníkov.

16.2.2. Plochy podláh, steny a stropy v miestnostiach musia byť také, aby sa dali z hľadiska primeraného hygienického štandardu čistiť alebo obnovovať.

16.2.3. Priehľadné alebo priesvitné steny, najmä celosklenené priečky, v miestnostiach alebo v blízkosti pracovísk a dopravných trás, musia byť jasne označené a vyrobené z bezpečných materiálov alebo musia byť od takýchto miest alebo dopravných trás zabezpečené tak, aby sa zabránilo kontaktu pracovníkov s týmito stenami alebo ich zraneniu spôsobeného rozbitím týchto stien.

16.2.4. Na strechy, ktoré sú vyrobené z materiálov s nedostatočnou pevnosťou sa nesmie povoliť prístup, iba ak sa zabezpečí zariadenie na bezpečné vykonanie práce.

16.3. *Rozmery miestností a vzdušný priestor v miestnostiach — voľnosť pohybu na pracovnom stanovišti*

16.3.1. Pracovné miestnosti musia mať dostatočnú povrchovú plochu, výšku a vzdušný priestor, aby pracovníci mohli vykonávať svoju prácu bez ohrozenia svojej bezpečnosti, zdravia alebo pohodlia.

16.3.2. Rozmery voľného priestoru na pracovnom stanovišti musia pracovníkom umožniť dostatočnú voľnosť pohybu a bezpečné vykonávanie práce.

16.4. *Okná a strešné okná*

16.4.1. Okná, strešné okná a vetracie zariadenia, ktoré sa majú otvárať, nastavovať alebo zaisťovať, musia byť navrhnuté tak, aby sa tieto činnosti vykonávali bezpečne.

Nesmú byť v polohe, ktorá predstavuje riziko, keď sú otvorené.

16.4.2. Okná a strešné okná sa musia dať vyčistiť bez rizika.

16.5. *Dvere a brány*

16.5.1. Umiestnenie, počet, rozmery dverí a brán a materiály použité na ich konštrukciu závisia od charakteru a použitia miestností alebo priestorov.

16.5.2. Priehľadné dvere musia byť primerane označené vo viditeľnej úrovni.

16.5.3. Výkyvné dvere a brány musia byť priehľadné alebo musia obsahovať priehľadné plochy.

16.5.4. Ak nie sú priehľadné alebo priesvitné plochy na dverách a bránach vyrobené z bezpečných materiálov a ak existuje nebezpečenstvo poranenia pracovníkov pri rozbití dvier alebo brány, tieto plochy musia byť chránené pred rozbitím.

16.5.5. Posuvné dvere musia byť vybavené bezpečnostným zariadením na ochranu pred neočakávaným vykoľajením a vypadnutím.

16.5.6. Dvere a brány, otvárajúce sa smerom nahor musia byť vybavené mechanizmom, ktorý ich zaistí proti neočakávanému spätnému pádu.

16.5.7. Dvere na únikových cestách musia byť primerane označené.

Musia sa dať zvnútra kedykoľvek otvoriť bez osobitnej pomoci.

Dvere sa musia dať otvoriť, keď sú pracoviská obsadené.

16.5.8. Ak pre chodcov nie je bezpečné prechádzať cez bránu určenú prevažne pre dopravné prostriedky, musia byť v jej bezprostrednej blízkosti aj dvere pre chodcov; takéto dvere musia byť jasne označené a musia byť neustále priechodné.

16.5.9. Mechanické dvere a brány musia fungovať tak, aby pre pracovníkov nevytvárali nebezpečenstvo úrazu.

Dvere musia byť vybavené ľahko identifikovateľným a prístupným núdzovým zatváracím zariadením a ak sa v prípade výpadku elektrickej energie automaticky neotvoria, musí byť možnosť otvoriť ich manuálne.

16.6. *Vetranie uzavretých pracovísk*

16.6.1. V uzavretých pracoviskách budú vykonané opatrenia na zabezpečenie dostatočného prívodu čerstvého vzduchu so zreteľom na používané pracovné metódy a fyzické požiadavky, ktoré sa kladú na pracovníkov.

Ak je použitý nútený vetrací systém, musí byť udržiavaný v prevádzkyschopnom stave.

Ak je to potrebné na ochranu zdravia pracovníkov, kontrolný systém musí signalizovať akúkoľvek poruchu.

16.6.2. Ak je použitá klimatizácia alebo mechanické vetranie, musí sa prevádzkovať tak, aby pracovníci neboli vystavení prievanu, ktorý zapríčiní ich nepohodu.

Akákoľvek usadenina alebo nečistoty, ktoré môžu bezprostredne ohroziť zdravie pracovníkov znečistením ovzdušia, musia byť ihneď odstránené.

16.7. *Teplota miestnosti*

16.7.1. Počas pracovnej doby teplota v miestnostiach, v ktorých sú umiestnené pracoviská, musí byť primeraná pre ľudí s ohľadom na použité pracovné postupy a na fyzické požiadavky kladené na pracovníkov.

16.7.2. Teplota v odpočívacích priestoroch, služobných miestnostiach, v hygienických zariadeniach, jedálňach a miestnostiach prvej pomoci, musí byť primeraná konkrétnemu účelu týchto priestorov.

16.7.3. Okná, strešné okná a sklenené priečky by mali umožniť zatienenie nadmerného slnečného svetla na pracovisku vo vzťahu k charakteru práce a pracoviska.

16.8. *Oddychové miestnosti*

16.8.1. Tam, kde to bezpečnosť alebo ochrana zdravia pracovníkov vyžaduje, najmä kvôli druhu vykonávanej činnosti, alebo ak počet zamestnancov prekročí určitú hodnotu, pracovníci musia mať k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť.

Toto ustanovenie neplatí, ak sú pracovníci zamestnaní v kanceláriách alebo podobných pracovných miestnostiach, ktoré počas prestávky umožňujú primeranú relaxáciu.

16.8.2. Oddychové miestnosti musia byť dostatočne veľké a musia byť vybavené primeraným počtom stolov a miest na sedenie s operadlami pre určitý počet pracovníkov.

16.8.3. V oddychových miestnostiach musia byť vykonané primerané opatrenia na ochranu nefajčiarov pred nepohodou spôsobenou dymom z tabaku.

16.8.4. Ak je pracovná doba pravidelne a často prerušovaná a neexistuje oddychová miestnosť, musia byť k dispozícii iné miestnosti, v ktorých môžu pracovníci zostať počas takýchto prerušení, kedykoľvek je to potrebné z dôvodu bezpečnosti alebo ochrany zdravia pracovníkov.

Mali by byť vykonané príslušné opatrenia na ochranu nefajčiarov pred nepohodou spôsobenou dymom z tabaku.

17. **Tehotné ženy a dojčiace matky**

Tehotné ženy a dojčiace matky musia mať možnosť oddychovať poležiačky v primeraných podmienkach.

18. **Osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou**

Ak je to potrebné, pracoviská musia byť usporiadané tak, aby vyhovovali osobám so zníženou pracovnou schopnosťou.

Toto ustanovenie sa vzťahuje najmä na dvere, chodby, schodiská, sprchy, umývadlá, záchody a pracovné stanovištia, ktoré používajú alebo kde sú priamo zamestnané osoby so zníženou pracovnou schopnosťou.

ČASŤ B

MINIMÁLNE POŽIADAVKY OSOBITNE VZŤAHUJÚCE SA NA POVRCHOVÝ ŤAŽOBNÝ PRIEMYSEL

1. **Všeobecne**

1.1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 ods. 2 zamestnávateľ, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou zodpovedný za pracovisko, na ktoré sa vzťahuje táto časť B, musí zabezpečiť, aby dokument bezpečnosti a ochrany zdravia preukázal prijatie všetkých príslušných opatrení na ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov v bežných a kritických situáciách.

1.2. Dokument bezpečnosti a ochrany zdravia musí byť pravidelne aktualizovaný a musí byť k dispozícii kvôli kontrole na pracovisku.

Práca musí byť vykonávaná v súlade s dokumentom bezpečnosti a ochrany zdravia.

2. **Prevádzka**

2.1. Práca musí byť plánovaná s ohľadom na časti dokumentu bezpečnosti a ochrany zdravia, ktoré sa týkajú pádu alebo zosuvu horniny.

Následne ako preventívne opatrenie výška a sklon skrývkových a ťažobných rezov musia byť primerané charakteru a stabilite horniny a pracovným metódam.

2.2. Lomové etáže a dopravné cesty musia byť dostatočne stabilné pre použité stroje.

Musia byť vybudované a udržiavané tak, aby sa stroje mohli bezpečne pohybovať.

2.3. Pred začiatkom alebo opätovným začatím práce musia byť skrývkové a ťažobné rezy nad pracovnými priestormi alebo dopravnými cestami skontrolované z hľadiska výskytu uvoľnenej zeminy alebo horniny.

Podľa potreby sa musí vykonať odtrhnutie uvoľnenej zeminy alebo horniny.

2.4. Lomové steny a odvaly nesmú byť vytvorené tak, aby spôsobovali nestabilitu.

ČASŤ C

OSOBITNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY VZŤAHUJÚCE SA NA PODZEMNÝ ŤAŽOBNÝ PRIEMYSEL

1. **Všeobecne**

1.1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 ods. 2 zamestnávateľ, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou zodpovedný za pracovisko, na ktoré sa vzťahuje táto časť C, musí zabezpečiť, aby dokument bezpečnosti a ochrany zdravia preukázal prijatie všetkých príslušných opatrení na ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov v bežných a kritických situáciách.

1.2. Dokument bezpečnosti a ochrany zdravia musí byť pravidelne aktualizovaný a musí byť k dispozícii kvôli kontrole na pracovisku.

Práca musí byť vykonávaná v súlade s dokumentom bezpečnosti a ochrany zdravia.

2. **Plány podzemných banských diel**

2.1. Musia sa pripraviť plány podzemných banských diel v mierke, ktorá zabezpečí prehľadnosť.

Okrem dopravných chodieb a dobývok musia plány znázorňovať známe charakteristiky, ktoré môžu ovplyvniť banské dielo a bezpečnosť.

Musia byť pohotovo prístupné a musia sa uchovať tak dlho, ako je to potrebné na účely bezpečnosti.

2.2. Plány podzemných banských diel sa musia periodicky aktualizovať a byť k dispozícii na pracovisku.

3. **Východy**

Všetky podzemné banské diela musia mať prístup na povrch cez aspoň dva samostatné východy, ktoré sú stabilne zabudované a ľahko dostupné pracovníkom v podzemí.

Ak na ich zdolanie treba značné fyzické úsilie, musia byť k dispozícii mechanické dopravné alebo ťažné zariadenia.

4. **Banské diela**

Banské diela, kde sa pracuje pod povrchom, musia byť zriadené, prevádzkované, vybavené a udržiavané tak, aby pracovníci mohli v nich pracovať a pohybovať sa s minimálnym rizikom.

Dopravné chodby musia byť vybavené ukazovateľmi smeru, aby pomáhali pracovníkom orientovať sa po banských dielach.

5. **Doprava**

5.1. Dopravné zariadenia musia byť inštalované, prevádzkované a udržiavané tak, aby sa zaistila bezpečnosť a ochrana zdravia vodičov, užívateľov a iných osôb v blízkosti.

5.2. Mechanické dopravné alebo ťažné zariadenia musia byť správne inštalované a používané v súlade s písomnými inštrukciami.

6. **Výstuž a stabilita hornín**

Výstuž sa musí zabudovať čo najskôr po vyrazení, okrem tých prípadov, kde stabilita hornín je dostatočná pre bezpečnosť pracovníkov. Výstuž musí byť zabudovaná v súlade s projektom a písomnými inštrukciami.

Stabilita hornín banských diel prístupných pracovníkom musí byť pravidelne kontrolovaná a podľa jej stavu musí byť udržiavaná výstuž banských diel.

7. **Vetranie**

7.1. Všetky podzemné banské diela, do ktorých je povolený vstup, sa musia primeraným spôsobom vetrať.

Musí byť zabezpečené nepretržité vetranie na to, aby sa s primeranou mierou bezpečnosti udržiavalo:

— zdravé ovzdušie,

— ovzdušie, v ktorom sa kontrolujú riziká výbuchu a množstvo vdychovaného prachu,

— ovzdušie, v ktorom sú pracovné podmienky primerané postupu diela, s ohľadom na používané pracovné metódy a fyzické požiadavky kladené na pracovníkov.

7.2. Tam, kde nemožno splniť požiadavky uvedené v bode 7.1. prirodzeným vetraním, hlavné vetranie sa musí zabezpečiť pomocou jedného alebo viacerých mechanických ventilátorov.

Musia byť prijaté opatrenia na zabezpečenie stabilného a nepretržitého vetrania.

Depresia hlavných ventilátorov musí byť neustále sledovaná, automatické poplašné zariadenie musí signalizovať neplánované zastavenia.

7.3. Parametre vetrania musia byť periodicky merané a zaznamenávané.

Plán vetrania s detailmi vetracieho systému musí byť spracovaný, pravidelne aktualizovaný a musí byť k dispozícii na pracovisku.

8. **Plynujúce bane**

8.1. Banské dielo v podzemí sa pokladá za plynujúce, ak je pravdepodobnosť uvoľňovania banského plynu v takom množstve, že nemožno vylúčiť riziko vytvárania výbušného ovzdušia.

8.2. Hlavné vetranie sa musí zabezpečiť pomocou jedného alebo viacerých mechanických ventilátorov.

8.3. Banské diela musia postupovať s ohľadom na uvoľňovanie banského plynu.

Podľa možnosti sa musia prijať opatrenia na odstránenie rizík spojených s výskytom banského plynu.

8.4. Pomocné vetranie sa musí obmedziť na razenie, dobývanie zvyškových pilierov a na miesta priamo spojené s hlavným vetracím prúdom.

Produktívne banské diela môžu byť vetrané pomocnými systémami, iba ak sa urobia ďalšie primerané opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov.

8.5. Meranie vetrania, ktoré je uvedené v bode 7.3, sa musí doplniť o stanovenia banského plynu.

Ak to vyžaduje dokument bezpečnosti a ochrany zdravia, musí byť tiež nepretržite monitorovaná úroveň banského plynu vo výdušných vetracích chodbách od ťažobných jednotiek s mechanizovanou ťažbou a na čelách chodieb s mechanizovaným razením.

8.6. Možno používať iba výbušniny a roznetné zariadenia, ktoré sú osobitne určené pre plynujúce bane.

8.7. Ustanovenia 4.1.2 časti A sa nahrádzajú takto:

— Fajčiť, nosiť tabak na fajčenie a akékoľvek predmety, ktoré možno použiť na vytvorenie plameňa, je zakázané.

— Rezanie plameňom a zváranie a iné podobné operácie sú dovolené iba za výnimočných okolností a na základe osobitných opatrení zaisťujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov.

9. **Bane s výskytom horľavého prachu**

9.1. Uhoľné bane sa považujú za bane s výskytom horľavého prachu s výnimkou prípadu, kde je potvrdené v dokumente bezpečnosti a ochrany zdravia, že žiaden z dobývaných slojov neobsahuje prach, ktorý by mohol vyvolať výbuch.

9.2. V baniach s horľavým prachom ustanovenia 8.6 a 8.7 tejto časti C platia primerane.

9.3. Musia sa prijať opatrenia na zredukovanie nánosov horľavého prachu a ich odstránenie, neutralizáciu alebo viazanie.

9.4. Šírenie výbuchov horľavého prachu a/alebo banského plynu, ktoré môžu iniciovať ďalšie výbuchy horľavého prachu, sa musí obmedziť inštaláciou systému protivýbuchových uzáver.

Miesta protivýbuchových uzáver sa musia uviesť v dokumentácii, ktorá sa periodicky aktualizuje a je k dispozícii na pracovisku.

10. **Výrony plynu, prietrže hornín a prievaly vôd**

10.1. Pre zóny s výskytom výronov plynu so súčasnou prietržou hornín alebo bez nej, horských otrasov, prievalov vôd sa musí vypracovať a uplatňovať prevádzkový plán tak, aby sa podľa možnosti zaistil bezpečný systém práce a ochrana pracovníkov.

10.2. Musia byť prijaté opatrenia na zisťovanie rizikových zón, na ochranu pracovníkov v banských dielach, ktorí sa približujú alebo prechádzajú týmito zónami a na kontrolu týchto rizík.

11. **Požiare, vznietenie a horenie**

11.1. Musia byť prijaté opatrenia na prevenciu a tam, kde je to vhodné, na včasné zistenie samovznietenia.

11.2. Horľavé materiály, ktoré sa berú do podzemných banských diel, sa musia obmedziť na nevyhnutne potrebné množstvá.

11.3. Tam, kde je potrebné používať hydraulické kvapaliny (kvapaliny na prevod hydrostatickej a/alebo hydrokinetickej mechanickej energie), sa pokiaľ možno musia používať kvapaliny, ktoré sa ťažko vznietia, aby sa predchádzalo riziku požiaru a jeho šírenia.

Hydraulické kvapaliny musia vyhovovať špecifikáciám a skúšobným podmienkam ohňovzdornosti a kritériám hygieny.

Tam, kde sa používajú hydraulické kvapaliny, ktoré nevyhovujú špecifikáciám, podmienkam a kritériám uvedeným v druhom odseku, musia sa prijať dodatočné opatrenia, aby sa predišlo zvýšenému riziku požiaru a jeho šírenia.

12. **Bezpečnostné opatrenia úniku pracovníkov**

Na únik do bezpečia musia byť pracovníci, kde je to potrebné, vybavení sebazáchrannými dýchacími prístrojmi, ktoré musia vždy mať na dosah.

Pracovníci musia byť zaškolení v používaní týchto prístrojov.

Tieto prístroje musia ostať na určenom mieste a musia byť pravidelne kontrolované, či sú v dobrom stave.

13. **Osvetlenie**

Ustanovenia odseku 13 časti A sa nahradia nasledovne:

— Pracovníci musia byť vybavení vhodnými osobnými svietidlami.

— Pracovné stanoviská, pokiaľ je to možné, musia byť vybavené umelým osvetlením vhodným pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov.

— Osvetlenie musí byť umiestnené tak, aby nevznikalo žiadne riziko nehody pre pracovníkov v dôsledku typu namontovaného osvetlenia.

14. **Evidencia pracovníkov v podzemí**

Kedykoľvek musí byť možné presne zistiť, kto je v podzemí.

15. **Záchranná organizácia**

Na rýchly a účinný zásah v prípade väčšej nehody musí byť zriadená vhodná záchranná organizácia.

Aby záchranná organizácia mohla pôsobiť všade, kde sa vykonávajú ťažobné alebo raziace práce, musí mať k dispozícii dostatočný počet školených záchranárov a primerané vybavenie.